Bölüm
29

YENİDOĞAN BAKIMI

Ezgi YANGIN ERGON[1]

GİRİŞ

Son yıllarda yenidoğan bebek bakımı ile ilgili pek çok değişiklik gündeme gelmiş, emzirmenin daha çok desteklenmesi, girişimlerin daha az yapılması ön plana çıkmıştır. Girişimlerin azaltılmasının yanı sıra riskli durumların atlanmaması, sağlık görevlilerinin sorumluluğundadır.

Doğumdan sonra, çoğu term bebek (> 39 gestasyon hafta) ve erken term bebek (37-38 6/7), ekstrauterin yaşama başarılı şekilde geçiş yapmak için normal yenidoğan rutin bakımını gerektirir. Otuzbeş gestasyon haftadan büyük geç preterm bebeklere (35 0/7-36 6/7) de, iyi görünmeleri halinde, sadece rutin bakım yeterli olabilir.

Bu bölümde, sağlıklı yenidoğan bebeğin rutin bakımı ele alınmıştır. Sağlıklı yenidoğan rutin bakımı; prenatal, doğum odası - geçiş dönemi ve postnatal bakım başlıkları altında incelenebilir.

PRENATAL BAKIM

Prenatal bakım, yalnızca ebeler ve kadın doğum hekimlerinin değil aile hekimlerinin de kontrolünde olan bir süreçtir. Ülkemizde Sağlık Bakanlığı tarafından gebeliğin 14. haftaya kadar saptanması ve ilk izlemin yapılması, doğuma kadar da en az dört kez izlenmesi zorunlu tutulmaktadır. Önerilen prenatal bakım programı ise, gebeliğin 28. haftasına kadar her dört haftada bir, 28.-36. hafta arasında iki haftada bir, daha sonra 40. haftaya veya doğuma kadar her hafta şeklindedir. Bu da gebelik süresince en az 10 kez, doğum öncesi bakım anlamına gelmektedir.

Bu süreçte;

Annenin öz ve soy geçmişi:

Gebelikten önceki ve sonraki hastalıklar dokümente edilir; bunlara diabetes mellitus ve human immün yetmezlik virüsü (HIV) durumu dahildir. Ek olarak, gebeliğin neden olduğu hipertansiyon ve gestasyonel diyabet gibi gebelikle ilgili hastalıklar da göz önünde bulundurulmalıdır. Annenin kullanması gereken bazı ilaçlar, fetus ve yenidoğan üzerinde önemli etkilere sahip olabilir. Annenin yetersiz beslenmesi, sigara, alkol, madde bağımlılığının bulunması fetüs üzerinde olumsuz sonuçlar doğurabilir (1). Anne kan grubu, eritrosit antikor varlığı, antenatal testler (ense saydamlığı, 3'lü tarama testi, gereğinde amniyosentez vs.), önceki gebelik ve emzirme hikayesi, ailesel hastalık varlığı (etnik köken, anomali varlığı vs.) kaydedilmelidir (2).

Anne tetanoza karşı bağışıklanır, doğumun nerede, nasıl ve kim tarafından yapılacağına karar verilir. Anneye beslenme, gebelik hijyeni, doğum, doğum sonrası bakım, bebek bakımı ve doğum sonu kullanabileceği aile planlaması yöntemleri konusunda eğitim verilir.

Fetal ultrasonografi ve gebelik izlem planı:

Gebeliğin en iyi tahminini ve bunun nasıl hesaplandığını bilmek önemlidir. İlk trimesterde ya-

[1] Neonatoloji Uzmanı, Uzm. Dr, SBÜ Van Eğitim Araştırma Hastanesi, yanginezgi@yahoo.com

KAYNAKÇA

1: Taylor JA, Wright JA, Woodrum D. Routine newborn care. In: Gleason CA, Devaskar SU (eds). Avery's Diseases of the newborn (9th ed). Philedelphia: Elsevier Saunders, 2012.

2: Cartdilge PTH, Shah DK, Rennie JM. Care of the normal newborn baby. In: Reniie JM (ed). Rennie & Robertson's textbook of Neonatology (5th ed). Churchill Livinstone Elsevier, 2012.

3: Perlman JM, Wyllie J, Kattwinkel J et al. Part 7: Neonatal Resuscitation: 2015 International Consensus on Cardiopulmonary Resuscitation and Emergency Cardiovascular Care Science With Treatment Recommendations. Circulation. 2015 Oct 20; 132(16 Suppl 1): S204-41.

4: Feldman-Winter L, Goldsmith JP. Committee on fetus and newborn, task force on sudden infant death syndrome. Safe sleep and Skin-to-Skin Care in the neonatal period for healthy term newborns. Pediatrics 2016;138.

5: Wyckoff MH, Aziz K, Escobedo MB, et al. Part 13: Neonatal Resuscitation: 2015 American Heart Association Guidelines Update for Cardiopulmonary Resuscitation and Emergency Cardiovascular Care. Circulation 2015; 132:S543.

6: Stellwagen L., Boies E. Care of the well newborn. Pediatr Rev 2006; 27: 89-98.

7: American Academy of Pediatrics. Prevention of neonatal ophthalmia. In: Kimberlin DW., Brady MT, Kackson MA, Long SS (eds). Red Book: 2015 Report of the Committee on Infectious Diseases (30th ed). American Academy of Pediatrics, Elk Grove Village, IL 2015.

8: Workowski KA, Bolan GA. Centers for Disease Control and Prevention. Sexually transmitted diseases treatment guidelines, 2015. MMWR Recomm Rep 2015; 64:1.

9: Lusti-Narasimhan M, Pessoa-Silva CL, Temmerman M. Moving forward in tackling antimicrobial resistance: WHO actions. Sex Transm Infect 2013; 89 Supply 4:iv57.

10: Ng E, Loewy AD. Guidelines for vitamin K prophylaxis in newborns. Paediatr Child Health 2018; 23:394.

11: Witt M, Kvist N, Jorgensen MH. Prophylactic dosing of vitamin K to prevent bleeding. Pediatrics 2016; 137.

12: Schillie S, Vellozzi C, Reingold A, et al. Prevention of hepatitis B virüs infection in the United States: Recommendations of the Advisory Committee on Immunization Practices. MMWR Recomm Rep 2018; 67:1.

13: World Health Organization. Evidence for the ten steps to successful breastfeeding. Geneva, Switzerland: World Health Organization; 1998.

14: McKee-Garrett TM, Overview of the routine managements of the healthy newborn infant. In: Weisman LE, Kim MS (eds). UptoDate 2105.

15: Donahue SP, Baker CN, Committee on Practice and Ambulatory Medicine, American Academy of Pediatrics, et al. Procedures for the Evaluation of the Visual System by Pediatricians. Pediatrics 2016; 137.

16: Hernandez P, Hernandez J. Physical Assessment of the Newborn. In: Assessment and Care of the Well Newborn, Thureen PJ, et al (Eds), WB Saunders, Philadelphia 1999.p.114.

17: Arısoy ES, Çiftçi E, Hacımustafaoğlu M et al. Clinical practical recommendations for Turkish national vaccination shedule for previously healthy children and vaccines not included in the Schedule - 2015. J. Pediatr Inf 2015; 9:1-11.

18: World Health Organization. Protecting, Promoting and Supporting Breast-feeding: The Special Role of Maternity Services. A joint WHO/UNICEF statement. Geneva: World Health Organization; 1989.

19: Jaafar SH, Ho JJ, Jahanfar S et al. Effect of restricted pacifier use in breastfeeding term infants for increasing duration of breastfeeding.
Cochrane Database Syst Rev 2016; 8:CD007202.